

ideilor vorbirei se bazează pe presupuneri false, cari în lumina adevărului drept și a mărturiilor istoriei nu pot susține.

Incolo ia la critică obiectivă singurati-cele declarațiuni din vorbire și autorul articolului, dl Harden, exclamă:

„Cu tot respectul, dar tot cu atâta hotărâre trebuie să declarăm, că împăratul prin aceste cuvinte (când a rostit cuvintele: cu admirațiune simpatică am urmărit serbările aniversare ale mileniului, ce credincioșii popor maghiar, strâns în jurul regelui său cu pompă surprinzătoare le-a serbat. Red. „T. R.“) n'a exprimat sentimentul poporului german“.

Incolo citează pe Lôher, carele dăce: „Inzadar căutam acele puține petrii, pe cari le-ar fi adus la marele edificiu al omenimei; nici o idee culturală nu există, carea să fi străbătut lumea prin intermedierea maghiarilor.

La urmă scote concluziunea, că maghiarii numai de aceea se bucură atât de mult de toaștul împăratului german, ca să-și facă reclame din interese de speculațiuni mârșave.

Scrie multe adevăruri pișcătore dl H. la adresa maghiarilor și a împăratului german, pe cari spațiul nu ne permite ale reproduce.

Er „Kronstädter Zeitung“ dăce:

„Un dar defast i-a fost aședat împăratului Wilhelm II. în lăgănul său. E darul oratoriei vii și bombastice, tendința de a vorbi sub impresiuni de moment și de ușoră escitabilitate.

În aplicațiunea acestui talent împăratul rar a nimerit-o, ceea-ce se pôte constata în toate discursurile sale.

Intre aceste derairări ale talentului său oratoric trebuie să clasăm și cea mai mare parte a discursului său dela Budapesta. Mai ales în noi, sașii, trebuie să înghețe ori-ce sentiment de cordialitate pentru purtătorul coronei germane, când cetim cuvântarea sa. Cu cea mai profundă amărăciune trebuie să răspundem noi la lovitura, pe care domnul Germaniei ne-a dat o nu numai nouă germanilor din Ungaria și Transilvania, ci tuturor germanilor din imperiu, cărora nu le este indiferentă sôrtea connaționalilor lor primejduiți.

Impăratul aliat nu avea nici o nevoie să mai mărescă grandomania și îngâmfarea rassei hegemonice.

Dacă împăratul trebuia numai decât pe pământul Ungariei să vadă, să stringă mâinile luminațiilor maghiare și să distribuie decorații, de ce a tribuit el să aduleze în chip atât de necumpetat și debordand, cu cuvinte atât de umflate, pe Maghiari?

Ne dore și ne revoltă sângele vâdând pe cel mai înalt și mai puternic protector al germanismului, că preamăresce pe acel popor, care în ură orbă său orbă frică, prigonesce tot ce e german“.

Intr'adevăr au mers și departe foile magiare cu exploatarea toaștului împăratului german și a visitei regelui Carol la Budapesta. A scote concluziuni că acești domnitori prin întorcerea unei visite de curtenie obligată de bunul simț de cuviință față de monarhul nostru ar aproba politica lor asupritore și maghiarizătoare față de naționalitățile nemaghiare din Ungaria, naționalități cari

fac parte etnografică din popoarele imperiilor lor, e totuși prea cutezată ideie, ba ne-bună chiar, nu numai barbară.

Ori cât se fi fost de măgulitoare toatele acelora la adresa lor, a presupune așa ceva, trebuie să fii foarte barbar la sentimente ori lipsit și de ultima schintee a intelectului.

Programul partidului sêrbesc liberal dela noi. În numărul trecut al fôiei noastre am publicat în extras programul partidului sêrbesc radical dela noi, — în numărul de față publicăm éráși în extras programul partidului sêrbesc liberal, dimpreună cu propozițiunile sub cari acesta e aplicat a accepta o fusiune cu partidul radical. Spre scopul acesta delegații acestor partide pân'acum au convenit în următoarele:

I. Ambele partide se obligă, ca de aci înainte în toate afacerile naționale sêrbesci bisericesci și politice, atât în comitate și comune, cât și în eparchii și parochii să procedă după o înțelegere prealabilă satorită.

II. Basa activității pe terenul politic va servi pe teritoriul mai restrins al Ungariei programul satorit în congresul național ținut la 10 August 1895, apoi tradițiunile fostului partid național sêrbesc, érá cât privește Croația și Slavonia programul partidului național autonomist satorit la Ruma în anul 1881.

III. Ca basă pentru câștigarea autonomiei bisericesci naționale va servi programul partidului național sêrbesc satorit la Ujvidék în 21 Iuliu 1872. Apoi programul satorit la Zagrab în 18 Iuniu 1885 și cel satorit la Zombor în 27 Inniu 1885, cum și principiile exprimate de partidul național în congresele bisericesci înainte de a fi acela divizat, adică:

1. Autonomia bisericeii naționale sêrbesci să se țină curată și neamestecată, violările suferite să se remedieze și ilegalitățile să se sisteze.

2. Ori-ce amestec nejustificat al puterii de stat în afacerile bisericesci autonome, întrucât acela cade afară de cadrele de supremă inspecțiune a statului, să fie împedat; mai departe autonomia față de puterea statului să fie cât mai bine întărită.

3. Influența elementului mirean căștigată până acum nu numai să nu fie cîntătită, dar după putință să fie mai lărgită.

4. Caracterul național al școlilor confesionale să se susțină, respective să se restabilească. Cele două partide se vor nisui ca numărul școlilor confesionale populare și medii să se înmulțească și să se înființeze și alte institute, înalte.

5. Problema celor două partide va fi, ca starea morală și materială a preoției și învățătorimeii sêrbesci să se îmbunătățească și să se asigureze.

Revista politică.

Panislamism. Din Constantinopol vin sciri, că obiectul cel mai predilect de discuție al foilor turcești este panislamismul, adică ideea de a uni pe toți mohamedanii de

pe pământ sub un singur cap. Și după-ce aprôpe totă pressa turcescă își i-a inspirațiunea din curtea Sultanului, este evident, că aici este în curgere o mișcare, care va surprinde totă lumea politică și religioasă. E vorba că Sultanul vrea să-și creeze o poziție în lumea musulmană, analoă poziției, ce o are papa dela Roma în catolicism. Foile turcești afirmă, că organizarea acésta a musulmanilor va fi numai spre binele omeniei de ôre-ce are caracter pacinic.

Le și credem, mai cu sémă până când Coranul tot mai susține doctrina, că fie-care mohamedan e datoriu a propaga și impune mohamedanismul chiar și cu sabia în mână.

Au trecut vremile janicerismului.

Autonomia Cubei. De abia a venit la putere partidul liberal spaniol și și vrea să se îndrepteze pe adevărata cale, care pôte scăpa țera de noianul de nenorociri în care a adus-o încăpăținarea și incapacitatea partidului conservator.

Politiceii de sânge, de ruine și de sărăcie urmată de conservatori, liberalii vor să substituie o politică de pace, începând prin a acorda Cubei o autonomie de mult reclamată și pe care era pe cale de a și-o lua cu armele.

Iată, în adevăr, ce telegramă se trimite Agenției Române în privința acésta.

Madrid, 24 Septembre.

Consiliul de ministri a decis să acorde autonomia insulei Cuba, sub suzeranitatea Spaniei și să continue campania cât timp o fi nevoie.

Să sperăm, că continuarea campaniei va deveni inutilă după acordarea autonomiei, și că Spania va scăpa de rușinea de a se vedea învinsă de cubani său silită să se retragă din Antile prin intervenția Statelor-Unite.

Din România.

Jeszenszky și „Coróna României“.

București, 29 Sept. v. 1897.

Indignat și eu ca totă lumea, că ordul „Coróna României“ din liberalitatea ne-înțeleasă de nimene a regelui Carol, decorează peptul celui mai încarnat șovinist maghiar, al lui Jeszenszky, pe carele baronul Bánffy chiar pentru destoinicia lui de a insulta și persecuta pe români, dovedită în procesele de presă din Cluș, la cari a funcționat ca organ al procuraturii, l'a dus lângă sine și din mic subprocuror reg. l'a făcut consilier ministerial și șef al biroului în care se prepară persecuțiunile sistematice a naționalităților și cu predilecțiune a Românilor din Ungaria și Transilvania, am cercetat pe un fruntaș al liberalilor de aici, și l'am rugat, ca pe unul ce stă aprôpe de d-nul Sturdza, să-mi spună: ce rațiuni pôte avé acea decorațiune nesocotită?

Să fie într'adevăr o manifestațiune din partea regelui Carol, naintea lunei, că el consimte cu măsurile draconice ce la inițiativa lui Jeszenszky le aplică guvernul maghiar românilor precum afirmă pressa maghiară?

tôte le-ai pierdut, inima ta fricósă nu se va putea lupta cu miseria, cu disprețul. Omorâ-te, altă scăpare pentru tine nu e. Cel-ce se omorâ, scapă de datorii, cel ce se omorâ, nu are trebuință nici de cinst, nici de bani, nici de dragoste; cel ce se omorâ, și-a dobândit cea mai desăvârșită fericire.

— Deja de două săptămâni sunt hotărât să mă sinucid, după-ce altă scăpare nu gădesc.

— Prea mult ai amânat: dute, dute și te aruncă în Tîbru, — dăse, și-l fixă, ca să-l farmece ôre-cum cu hypnotismul dragostei, a durerei, a grôzei.

— Mă duc — dăse Julian Sorel, și se sculă, dar nici un pas nu făcu.

— Dă-mi o sărutare — dăse în sfîrșit, aruncându-se la picioarele femeii. Ea îi luă capul în mâni, și un sărut lung, ușor îi puse pe frunte.

— Mergi, mergi, mort vei fi mai fericit.

— — — — — (Va urma.)

Séu dóră br. Bánffy va fi luat vr'un angajament față cu regele Carol, că va pune la cale reforme favoritoare românilor, sune cel puțin va executa legea naționalităților, propunându-i totodată și decorarea lui Ieszenszky, ca prin asta să-și ușureze poziția față cu opoziția maghiară mai șovinistă decât el?

Séu dóră atât este regele Carol de neorientat în chestiunea națională de preste munți, încât nu scie nici aceea că: cine este și a fost Ieszenszky, carele în rechisitoriul seu din procesul „Replicei“ a insultat chiar și pe România“?

Domnul din chestiune mi-a răspuns, că deși aderent al d-lui Sturdza, tot așa l'a surprins și pe dînsul decorarea lui Ieszenszky, ca pe totă lumea, și nu scie să-și dea sémă, ce a putut îndemna pe regele Carol, ca din incidentul unei visite de curtoasie, ce era dator să o facă în urma visitei împăratului și regelui Francisc Iosif I. din anul trecut, pe lângă persoanele cari din oficiu au participat la primire, și cari de regulă se decorează, se mai decoreze și pe un Ieszenszky, carele nici un merit nu-și pôte atribui la primirea splendidă din Budapesta.

Ceva trebuie să fie, ce a îndemnat pe regele Carol la lucrul acesta. Acel „ceva“ însă nici la un cas nu pôte fi ceea-ce susține pressa maghiară.

Lucrul este fôrte delicat. Este o prerogativă a Coronei distribuirea decorațiunilor, érá pe Corónă nu o poți constrînge să se justifice în publicitate pentru ce a docorat pe x, pentru-ce y?

Regele Carol este bine informat despre tot ce se face în Transilvania și la noi în chestiunea națională, și la totă întâmplarea a știut ce face când a decorat pe Jeszenszky.

Timpul negreșit va face lumină și în acésta chestiune.

Deocamdată însă n'avem ce face decât să așteptăm cum se vor desvolta lucrurile în Ungaria.

Regele Carol este un domnitor constituțional, și ca atare nu presupunem despre el, ca să fi usat de prerogativa Coronei, fără ca nainte să fi consultat pe Căncelarul ordului, care este ministrul președinte d-nul Sturdza.

Dóră d-nul Sturdza va afla ocașiune ca să ne dea deslușiri. Dacă nu va cerca el ocașiunea, i-o va crea opoziția din parlament prin vr'o interpelație.

Se pôte că ne va surprinde cu motive plausible.

Eu de astădată nu-mi pot închipui nic un motiv de înaltă politică, pentru-că pe maghiari nu-i țin capabili de inaugurarea unei retrageri în chestiunea naționalităților. Érá dacă aș fi opozițional și malițios, aș dăce, că d-nul Sturdza numai pentru aceea a înduplecat pe regele Carol se decoreze pe cel mai aprig persecutător al „Replicei“ pentru care la stăruința lui Jeszenszky a fost condamnat în mod oribil d-nul Aurel Popovici (Dipsi), pentru-ca să se resbane contra lui Popovici, pentru „desvélirile“ sale în chestiunea „îndulcirea iubilară“, prin cari atât pe Brote, cât și pe Sturdza l'a făcut imposibil preste munți.

Vă comunic aceste numai ca să vedeți cât este lumea de neorîntată și pe aici în acésta cauză ominósă, care aduce în perplexitate și pe cei mai adicți amici ai dinastiei.

Crișanul.

Agencia română anunță diarelor străine, că guvernul român a acceptat propunerea Rusiei, ca toate conflictele ce s'ar ivi pe Dunăre între autoritățile romane și vasele rusești să fie supuse comisiunei europene a Dunării.

Protestul diarelor române. Față cu îndrăzneța declarațiune a diarului „Bukarester Tagblatt“, că un redactor al ei a vorbit la banchetul pressei din Budapesta în numele pressei române și față, mai cu sémă cu scirile eronate ce s'au transmis din străinătate în acésta privință, — diarele din capitală publică următorul comunicat:

„Față de scirile eronate ce au circulat în unele diare din străinătate și comunicate pressei din București de către Agenția română, noi subsemnatele diare declarăm, că d-nul Pavlowski, redactor la „Bukarester Tagblatt“, n'a putut vorbi la Pesta în numele pressei române, de ôre-ce pressa n'a

pentru-că peste-o lună, peste o săptămână își vor dăce bancrotat, pungaș.

— Gwendaline, dacă mă iubesci... taci, taci.

— Eu nu te iubesc, — ripostă femeia. Nici nu te-am iubit nici când; și-și împreună buzele rumene. Julian Sorel îi aruncă o privire atât de desperată, încât femeia izbucni într'un ris sarcastic.

— Dór nu odată... mi-ai dăis... că mă iubesci... gângăvi bărbatul.

— Firesce, că ți-am mințit — și tu bine ai știut, că ți-am mințit. Tie ți făcea plăcere dacă ți mințeam astfel, atâta-i tot.

— Adevărat, și minciuna acésta mi-a fost cea mai mare fericire.

— ... Da, așa e; și tu ai făcut o datorie de două sute șese deci de mii de lire pentru minciuna acésta. Iată, minciuna acésta te va băga în pământ.

— În pământ — repetă el, făcând un gest de desperare.

— A fost o dulce și frumósă minciună, trebuie să-o mărturisesci — dăse Gwendaline, încrucisându-și picioarele — și merită ca să mori pentru ea.

Apoi a început să-și înșire pe toți cui era dator.

— Toți acestia ți au creditat — sfîrși cu condica, — pentru-că deja și înainte cum-părai dela ei. Dar acum vreau banii și au dreptate; pentru-ce să și i arunce? Érá tu, după-cum vîd, n'ai bani nici pentru un pistol.

— Nu am — gemu el în durerea-i ne-țermurită.

— Ai risipit un milion și opt-sute de mii de lire, și acum trebuie să recurgi la o sinucidere ordinară, cerșitorască, la care și iau refugiu servitôrele decădute, la undele Tîbrului, — bombăni femeia cu suris pe buze, ca și când și-ar fi vorbit șie-și. — Te miri, că sunt atât de nemilósă? Să ne facem dar socotéla, pentru-că mai mult nu-o să ne mai vedem. Ce ai dorit tu dela mine?

— Să mă iubesci, să pot fi iubitul tău, prietinel tău, să pot fi servitorul tău.

— Și ce ți-am cerut eu pentru asta?

— Nimic.

— Și tu mi-ai dat tot ce ai avut, nu-mai să mă arăt, ca și când te-aș avea drag. Iată socoteala. E sfat binevoitoriu, și nici decât nu e cruțime, ceea-ce îți pot recomanda, — să te omori. Avere, iubita, cinstea,

fost reprezentată la banchetul cercului diaristilor din capitala Ungariei.

„Adevărul“, „Constituționalul“, „Drapelul“, „Dreptatea“, „Epoca“, „L'Independance Roumaine“, „Liberalul“, „Românul“, „Rumänischer Lloyd“, „Timpul“, „Universul“, „Voința națională“.

Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiiu“.

Dare de sémă.

(Urmare).

Dela d. Maria Lascu, Seliște 1 păreche de papuci.

Dela d. Maria Dubenschi, Seliște, 1 batistă țărănească.

Dela d. Franz M. Mikesch, friseur, Sibiiu, 1 cassetă cu parfum.

Dela dna Elena Popovici Barcianu n. de Iuga, Sibiiu, o coriță de argint pentru pâne.

Dela dl E. H. Lüdecke, juvelier, Sibiiu 1 cassetă cu tacâmuri de argint pentru 3 persoane.

Dela d. Indrieș, soție de notar, Boița, 6 stergare, țesătură națională; ds. Aurelia Indrieș 1 batistă de mătasă.

Dela dna N. Borza, preotesea, Viștea inf., 2 modele de stergare și 3 merindețe.

Dela dna Paraschiva D. Stanciu din Viștea inf. 1 merindar și 50 cr.

Dela dna Iohana Bădilă, soție de jude la tribunal, Sibiiu, 2 girandole (argint).

Dela dna Iohana Moldovan soție de consilier aulic, Sibiiu, 1 gardinieră (de argint) și 2 vase de argint.

Dela d. Maria Stăneasă, soție de inv. Gușteriță, 1 față de perină țărănească.

Dela dl Dr. Cornel Diaconovich, secretar la „Albina“, Sibiiu, 1 samovar (nickel)

Dela dna Octavia Voileanu, soție de asesor cons. Sibiiu, 1 țiitor de jurnale, brodat

Dela dna Otilia Comșa, soție de prof. sem. Sibiiu, 1 servite de dulcătă și 1 flóre nat. cu vasă. Dela d. sora O. Erica Comșa, 1 tabletă filată.

Dela d. sora Răfira Căteanu din Orda de jos, 1 covor.

Dela d. sora Ana Hațegan, din Șeușa, 2 servete și o cingătoare.

Dela dna Elena S. Nadasdy, Sibiiu 1 cursor.

Dela dna Maria P. Simtion din Sibiiu 1 față de masă colorată.

Dela d. sora Marița S. Simtion din Sibiiu 1 stergar cu bordură.

Dela dl Nicolae Borza, preot în Viștea inf. 1 fl.

Dela N. N. din Sibiiu 10 fl.

Dela N. N., Sibiiu 10 fl.

Dela dna Elena Barbu soție de adv. Reginul săsesc 5 fl.

Dela dl Leontin Pop, jude de tablă, Cluj, 5 fl.

Noutăți.

Consistoriu metropolitan.

Eri s'a întrunit aici la Sibiiu în sesiune extraordinară consistoriul metropolitan al bisericeii noastre ortodoxe, pentru a discuta asupra unor chestiuni, ce sunt a se promova la congresul național-bisericesc, care se va inaugura mâne, Mercuri.

Pentru a participa la ședințele consistoriului metropolitan au sosit la Sibiiu P. S. Lor domnii episcopi: Ioan Mețianu și Nicolau Popea, apoi membrii: archimandritii Filaret Musta și Iosif Goldis, protosințelul Augustin Hamsea, protopresbiterii Mihail Popoviciu, Const. Gurban; membrii mireni: Alexandru Mocsonyi, Vincențiu Babeș și Ioan Lengeru — Și-au scusat absențele asesorii: Dr. Georgiu Popoviciu, Ioan Bran de Leményi, Iulian Ianculescu, Dr. Iosif Gall și Nicolau Zigre.

Antograful monarhului și scólele.

Ministrul instrucției publice Wlassics a lansat un cerculariu, prin care deobligă toate scólele medii, să eternizeze într-o festivitate specială scolară autograful preainalt privitoriu la cele șee statue. Indrumări speciale nu dă ministrul, ci încrede chibzuirii corpurilor profesionale stabilirea programului scrierii; pretinde însă, ca rescriptul preainalt

să fie cetit în fiecare scólă medie și să se preamărească virtuțile de domnitor ale regelui.

* * *

Reuniunea femeilor române din Sibiiu. *Avis.* Obiectele donate de publicul român pentru arangierea unei sortituri (loterii) sunt expuse — după cum am anunțat deja — în edificiul „Albinei“ (în curte parterre) și se pot vedea de Joi, din 14 Octobrie n. 1897 începând în fiecare zi dela 9—12 ore a. m. și dela 2—5 ore p. m., pe lângă o taxă de intrare de 10 cr. de persoană.

Atrăgând atențiunea onoratului public asupra acestor obiecte, observăm, că ele sunt demne de a fi vădute.

Biroul reuniunii femeilor române din Sibiiu.

Sibiiu, în 11 Octobrie n. 1897.

Maria Cosma m. p., Dr. N. Vecerdea m. p.,
presidentă. secretar.

* * *

Invitare la serata cu dans arangiată de „Reuniunea femeilor române din Sibiiu“ în favorul fondului pentru înființarea unei preparandii de învățătoare și scóle de industrii. Serata va avea loc Sâmbătă în 16 Octobrie n. 1897 în sala cea mare dela casa societății (Gesellschaftshaus). Inceputul 8 ore sora.

Comitetul reuniunii.

Bilete de intrare a 1 fl. de persoană se vor vinde sora la cassă.

Oferte maritimose se primesc cu mulțămintă de către presidenta Reuniunii, Maria Cosma, și se vor cuita pe cale diaristică.

* * *

Convocare. Adunarea generală a des-părțământului II al Asociațiunei pentru literatură română și cultura poporului român se convoca pe Duminecă în 24 Octobrie 1897 st. n. la 2 ore după amăzi în edificiul scólei gr. or. române din Zernești, la care se invită onorații membri și toți aceia, cari se interesează de progresul poporului român. Pre lângă agendele regulate ale adunării generale, la ordinea zilei este și alegerea directorului și a comitetului cercnal pe un nou period de 3 ani. Zernești 3 Octobrie 1897. Nicolau Garoiu direct. Ioan Străvoiu secretariu.

* * *

Alegere de preot. Cu privire la alegerea de preot din comuna Galaț, protopresbiteratul Abrudului, primim dela un corespondent al nostru un raport mai lung, pre care îl dăm numai în extras, din motivul de a nu provoca certe și polemii fără sfârșit. Corespondentul nostru constată, că la alegerea ținută încă în luna lui Iulie a. c. au fost doi concurenți, Nicolau Cristea și Ștefan Nicola. Alegerea n'a decurs după prescripțiile legilor noastre bisericesci și după-cum pretinde demnitatea unui act atât de momentuos. Se constată presiune și corupțiune din partea candidatului Nicola, care, ce e și mai dureros — și-a angajat de corteș pre notariul substituit Radu, care e teolog abs. de Blaș, și care s'a folosit de toate mijlocele neiertate pentru a produce neînțelegere în popor. În chipul acesta a reușit candidatul Nicola.

Intru cât aceste corespund adevărului, luăm și noi cu durere notiță despre ele.

* * *

Alegere de medic la Ofenbaia. La 4 Octobrie a. c. s'a ținut alegere de medic în Ofenbaia, sub conducerea dlui protopretor Gavriil Asztalos. Concurenți au fost trei: dl Dr. Nerva Moldovan (român), Dr. Szatmári Zoltán (ungur) și un jidan. Ales a fost cu majoritate de 21 voturi dl Dr. Nerva Moldovan, căpătând dl Dr. Szatmári Zoltan numai 2 voturi, ăr jidanul nici unul.

* * *

Despre Bismarck. În ultimul număr al său, foia germană „Neue Revue“, publică următorul episod, care ne arată individualitatea omului de fer, Bismarck: La începutul carierei sale politice, pe când era încă deputat, Bismarck a intrat cu o ocazie într-o berărie. La masa vecină o societate de tineri discuta despre o persoană din casa domnitoare. Unul dintre tineri întrebuița expresii calumniatoare. Bismarck s'a răstit la el:

— De nu te cari afară până când îmi beau berea, păharul acesta îl sparg de capul d-tale!

Tinérul n'a eșit, și Bismarck, după-ce 'și-a desțertat păharul, a mers la el și a spart păharul de capul lui. Tinérul a cădut la

pământ fără simțiri — tovarășii lui îngălbiniți, muți priveau la cele ce se întâmplară. N'au cutezat să întrevină. ăr Bismarck a plătit berea și păharul spart, și s'a depărtat liniștit din crășmă.

* * *

Constituirea soc. de lect. a elev. dela scól. com. sup. gr.-ort. rom. din Brașov. *Stim. Die redactor!* O bucurie ne spus de mare, care a cuprins inimile elevilor scólei com. superioare române gr.-or. din Brașov, venim să vi-o facem cunoscută și tot deodată să vă rugăm a o anunța și publicului nostru românesc.

Mercuri, 24 Septembrie c. a fost diuă de bucurie, căci în acea zi s'a inaugurat și constituit în mod solemn noua „Societate de lectură a elevilor dela scólele com. superioare dela scólele române greco-orientale din Brașov; deci dați-ne voie, St. dle redactor, să facem o mică dare de sémă despre decursul acestei serbări — căci în adevăr serbare a fost pentru noi — ca astfel să binevoiți a raporta în colónele mult prețuitului DV. diariu despre modul cum s'a inaugurat și constituit societatea.

La orele 2 p. m. toți membrii societății adunați în sala de desemn așteptam sosirea bunului nostru director, dl Arseniu Vlaicu, care avea să sevirăscă actul de inaugurare. În fine dl director însoțit de dl Procopiu Giuvulescu intrară în sală, unde fură întâmpinați cu o gróză de urale de „se trăiescă“ ce eșiră din pepturile acelor peste 100 de elevi ai scólei noastre.

Grandios moment! Dl director își începe discursul ocașional. Cu vocia-i tare și sonoră vorbește mai întâiu despre însemnătatea societății de lectură, despre dulcile suveniri ce ni le va cauza în viitor amintirile plăcute ale ședințelor societății. . . . apoi se provocă la membrii îndemnându-i la lucru, accentuând în deosebi faptul, că actualii membri sunt chemați a pune basă mărețului edificiu ce începe a se clădi și la care fiecare va trebui să lucre după cât puterile îi vor permite. Pune la inima membrilor societății sórtea și în fine prezentând pe conducătorul societății, dl Procopiu Giuvulescu, urază societății viață lungă și prosperare continuă. Efectul cuvintelor dlui director fu mai mare decât s'ar pute presupune, căci oricât ne-am încerca să facem o iconă fidelă a frumosului discurs, ne va fi imposibil, câtă vreme în cele ce am amintit mai sus, nu am arătat decât o palidă copie a discursului.

Se purcede apoi la constituire, care se face în următorul mod: Președinte dl prof. Procopiu Giuvulescu, vice-președinte: Ioan I. Lăpădat III. com.; secretar: Mihail Navrea III. com.; vice-secretar: Vasile Mustea II. com. bibliotecar: Vasile Babi II. com.; vice-bibliotecar: Vasile Pop I. com.; cassariu: Nicolae Poteca III. com.; controlor: Traian Macaveiu II. com.; econom: Eremie Leucută I. com.

Comisiunea literară s'a constituit astfel: Președinte: vice-președintele societății.

Membrii: Nicolae Căldărea III. com. Sofroniu Roșca III. com.; Pavel Loboda III. com.; Emil Rus II. com.; Gheorge Bărăscu II. com., și Stelian Rusu I. com.

Cu aceste se fini constirea și ședința fu închisă. Pe fața fiecărui elev se putea ceti speranța, și când dl director și dl prof. părăsiră sala, fură petrecuți cu uralele cele mai căldurose.....

* * *

Apărarea proprie a moștenitorului de tron grecesc. Pentru justificarea purtării sale documetate sub decursul războiului cu Turcii, moștenitorul de tron al Greciei a dat o carte, în care spune, că el a prevădut insuficiența și debilitatea ôstei sale, și că dela *Delyannis* nici n'a primit alta îndrumare, decât să ia poziție defensivă. După declararea războiului însă *Delyannis* l-a silit să atace din toate puterile pe Turci. Moștenitorul publică apoi depeșile schimbate cu șefii de divisiune.

* * *

Catafalc între flacări. La casa proprietarului Németh Károly din Micalaca a murit zilele trecute un băiat luat în îngrijire. Cadavrul mititelului a fost așezat pe-un catafalc frumos, împodobit cu lumini aprinse, și ai cășii au priveghiat lângă el până'n zori, când au adormit cu toții. Catafalcul a prins foc și a început să ardă cu iuteală. În fumul

nădușitor s'a trezit proprietarul cășii și a stins iute focul, dar atunci era târziu, căci micul cadavru arsese deja cu desevîrșire.

* * *

Avis literar. Vădând seceta literaturii beletristice și mai ales seceta de opuri publicate în volume separate, la îndemnul mai multora, mi-am propus să dau în limba română celebrul roman, intitulat „*Trilby*“ de George du Maurier.

Cunoscând bineșor coloritul romanelor moderne din criticele resirate asupra lor, cu greu aș fi putut găsi unul mai adecuat ca acesta. Acest roman are o direcțiune cu totul deosebită de romanele acelea, al căror object sunt cavalerii evului mediu cu duelurile și aventurile lor amoróse.

Trilby e un roman social, luat din viața modernă, fără de a desvélî însă în el miseriile sufletesci ale lumii de azi.

Conținutul lui e cinstit, edificătoriu și mișcătoriu.

Eroii sunt cel mai renumiți artiști ai Angliei, eroul principal e Wiliam Bagot, creatorul scólei de pictură modernă, ear' eroina e cea mai miraculoasă cântăreață a secului.

În scurt: prin edarea acestui sensațional roman social m'am decis să dau publicului român cea mai fină, delicată și plăcută bucatură a literaturii moderne străine.

Nu e de lipsă să accentuez, că pre cum totdeauna, așa și acum am ținut în evidență moralitatea și sântenia caracterelor cu scopul de a edifica, nu însă de a corupe pre cetitori.

În limba engleză s'au vândut până acum șeci de edițiuni în sute de mii de exemplare; e tradus în toate limbile culte europene, din obiectul său e compusă și sensațională piesă teatrală de același nume, carea de asemenea e tradusă în toate limbile culte.

Prin traducerea și edarea acestui roman cuget a face un pun serviciu literaturii noastre beletristice.

Mai edând și alte opuri, cu frică dar' și cu încredere, mă apuc de edarea acestui roman, și speriez, că publicul român va lua în dréptă considerare spesele, dar' mai mult ostenelele mele și mă va spriginii.

Opul va apăre în scurt timp și se va estinde pe circa 20—25 cóle de tipariu, în volum elegant și va costa numai 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto; cei cari vor trimite înainte abonamentul 1 fl. 20 cr. 'l vor căpăta francat gratis.

Aceia, cari ar dori să 'l solviască după aparință, să binevoască a notifica acesta prin o carte postală.

Aceia cari colectează 10 exemplare solvite, primesc un exemplar gratuit.

Cerând încă odată spriginul publicului român și rugându-l a mă onora cu abonamentele sale,

semnez cu deosebită stimă

Timișóra, 1 Octobrie n. 1897.

Iacob Nicolescu,
colaborator la „Dreptatea“.

* * *

Tragedia din Szombathely.

Cetitorii nostri își vor fi aducând aminte de drama, care s'a petrecut la începutul lui Dec. a anului trecut în orașul Szombathely. Căpitanul de husari Peták Emil într'o sora după cină și-a vulnerat soția cu un revolver, apoi parte cu sabia, parte cu revolverul a rănit pe locotenții br. Korb și Bezeredy, cari îi erau ôșpeți. Nevada a zăcut mult, în urmă însă s'a vindecat și s'a întors la mamăsa. Tămăduirea baronului Korb încă a mers anevoie, trebuind a i-se scóte glónte din trup. Pe timpul acela s'a vorbit mult despre pricina ce a dat ansă la pașii extrem de energici alui Peták contra nevastei sale. Unii spuneau, că femeia voia să se despărță de bărbat pentru viața lui prădalnică, alții spun, că Peták ar fi fost jelos. Causa adevărată însă până azi nu se scie, din pricina, că întreg corpul ofieresc al regimentului a promis pe cuvânt tăcere. Peták îndată după decurgerea casului s'a însinuat de bună voie la comanda de divizie, care l'a deținut și încarcerat. Tribunalul după cercetări lungi a adus zilele trecute sentența, în sensul căreia Peták e total achitat. Sentența a fost aprobată din partea ministrului de războiu. În consecuență Peták a fost eliberat și acum servește la armată cu rangul avut mainainte.

* * *

Socialismul între învățători. În mai multe părți ale țării socialismul s'a în-cuibat și între învățători. Învățătorii socia-liști s'au organizat și în o reuniune, care se va întruni la Crăciun spre a desbata în cauza organizării învățătorilor pe base socialiste. La conferința aceasta s'au insinuat deja din 39 comitate câte un deputat. S'a format și un comitet de cinci, care a lucrat un proiect de memorandum, cu scopul de al substerne la ministrul de culte și instrucțiune publică.

Profesorul Paal rehabilitat. Mi-nistrul Wlassics a dat deplină satisfacție pro-fesorului Paal, amovat dela catedra gimna-siului romano-catolic din Brașov din partea energicului episcop Majláth, pentru că s'a cunutat cu ocolirea bisericeii. Ministrul de culte adică l'a denumit profesor la un gim-nasiu de stat. E'tă scirea ce o aduce o f'ie liberală! Va să dică în Ungaria prin des-considerarea bisericeii poți dobândi grația ministrului de culte.

Copiii anarhiștilor executați. După o telegramă din Madrid, regina regentă a Spaniei a dat un ordin, în sensul căruia copiii anarhiștilor decapitați, să fie crescuți pe spe-sele ei în diferitele institute pedagogice din țară.

Din public. *)

Mulțămite publică.

Subscriul în urma recomandațiunei Prea onoratului domn protopresbiter al trac-tului Câmpenilor, Romul Furdul, viu a ex-prima pe această cale tuturor prea stimaților domni cele mai sincere și mai căldurose mulțămite, pentru ajutorul dat, spre a-mi putea termina studiile clericale la semina-riului „Andreian“.

1. R. Furdul, protopresb. 5 fl.; 2. Dr. Z. Chirtop 5 fl.; 3. C. Cothișel, paroch gr. cat. 2 fl.; 4. Dr. B. Preda 3 fl.; 5. V. Dă-mian, protopresb. 1 fl.; 6. B. Boneu, prof. gimn. 1 fl.; 7. Dr. P. Opreș, prof. gimn. 1 fl.; 8. C. Costin, prof. gimn. 50 cr.; 9. I. German, învățător 1 fl.; 10. P. Rimbaș 50 cr.; 11. Dr. I. Russu 50 cr.; 12. Andron Bogdan, paroch gr.-or. 1 fl.; 13. I. Șerban 1 fl.; 14. A. Fejer 1 fl.; 15. N. Obădeu 1 fl.; 16. A. Macaveiu 1 fl.; 17. M. Giur-giu 1 fl.; 18. I. Baiant 50 cr.; 19. I. Golda 50 cr.; 20. I. Zărna 50 cr.; 21. I. Ometa 50 cr.; 22. G. Impărat 50 cr.; 23. I. Sa-bău 50 cr.; 24. I. Cătean 50 cr.; 25. P. Bota 50 cr.; 26. N. German 30 cr.; 27. A. Radu 20 cr.; 28. G. Fejer 20 cr.; Din țara Băiței s'a colectat 8 fl. Total 39 fl. 20 cr. Ioan Șortan, cleric an. III-lea.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta redacțiunea nu este responsabilă.

Iernat de oi

pe hotarul comunei *Hozman*, — locul de pășune al bisericeii de 260 jug. și aprôpe tot atâta pădure — se exarên-déză în 17 Octobrie a. c. la 2 ore p. m. pe calea licitațiunei.

Hozman (p. u. Noerich), 3 Oc-tobre 1897.

Presbiterul evang. de C. A.

[193] 2—2

Nr. 252.

[195] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III a Gelmar, în protopresbiteratul Orăștie se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual si-gur de 400 fl. 90 cr., în privința că-rora se pot lua informațiuni mai de aprôpe dela comitetul parochial și ofi-ciul protopresbiteral.

Concurenții au ași așterne cere-rile concursuale, instruite conform nor-

melor în vigôre, până la terminul pre-fipt, oficiului protopresbiteralsubsemnat.

Orăștie, 20 August 1897.

Oficiul protopresbiteral al Orăștiei în conșlegere cu comitetul parochial con-cernent.

Sergiu Medean,
adm. prot.

În Tipografia Archidieceșană
a apărut:

I. Popescu.

Carte de cetire II.

pentru școlele populare române

prelucrată de

Dr. Petru Șpan.

ediț. VII. (mai nainte: a două carte)
1897, și costă leg. à 30 cr.

De acelaș autor:

Antăia carte de lectură și învățetura

pentru școlele populare române

ediț. XI. 1896, leg. à 20 cr.

Se pot procura din **Librăria ti-pografiei archidieceșane, Sibiu**, pe lângă cele mai avantagiôse condițiuni.

Avis!

Domnii învățători și directori de școle le recomandăm depositul nostru de **charte geografice** aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete	„ 5.75
„ Europei de părete	„ 6.—
„ Asiei de părete	„ 9.—
„ America de Nord de părete	„ 7.—

Apoi singuraticite comitate din Ungaria à —10—15

„ Ungaria, ediț. format mic à —15

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școlă: ceruse (Hardt-muth), cerneli (Leonhardi), pene (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acurateță.

Raport expres!

Am onôre a aduce la cunoșcința P. T. public, că mi-au sosit în „prăvălia mea engezescă“, strada Cisnădiei Nr. 27, novitățile procurate din străinătate și anume: **jachete de copile și d'onne, ronduri și capes, blane, Thibet, Peluche și gulere de stofe englezesci paltone de fetițe și franțuzesci, bundi de călătorie și de stradă.** T'ote acestea le ofer On. public confecționate după ultima modă și pe lângă cele mai favo-rabile prețuri de concurență.

Cred deci că ăce în propriul interes al On. public, a se convinge cât mai curând de n'ouele mele întreprinderi.

Rugându-Vă pentru binevoitoriul sprigin și asigurându-Vă de ser-viciu prompt și real, semnez

cu distinsă stimă:

Michael Braun,

[183] 10—10

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 27.

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acurateță.

„Colecțiunea Șaraga“.

Din „Colecțiunea Șaraga“ à 1 leu = 50 cr. volumul au apărut:

Nr.		Nr.	
1. Elena Sevastos: Povești.		30. V. Conta: Teoria fatalismului.	
2. N. A. Bogdan: Povești și anecdote.		31. 37. V. Conta: Teoria undulațiunii vol. I. II.	
3. Mihail Canianu: Poesii populare (Doine).		32. 40. D. Bolintineanu: Poesii vol. I. II.	
4. N. Gane: Poesii.		33. D. Petrino: Poeme.	
5. 6. Log. Cost. Konaki: Poesii vol. I. II.		34. 35. Cavalier C. Stamati: Musa românească vol. I. II.	
7. Mihail Eminescu: Poesii complete.		36. Ed. Gruber: Stil și gândire.	
8. Sofia Nădejde: Nuvele.		38. M. Eminescu: Diverse.	
9. A. Vlahuță: Nuvele.		39. Carol Serob: De-ale inimii vol. I.	
10. Henriete și M. Eminescu: Scrisori.		41. Const. Negruzzi: Păcatele tinerețelor v. I.	
11. 12. Ar. Densușianu: Cercetări literare vol. I. II.		42. D. Bolintineanu: Proză vol. I.	
13. N. Gane: Domnița Ruxandra.		43. A. Donici: Fabule.	
14. N. Beldiceanu: Poesii.		44. V. Conta: Bazele Metafizice.	
15. Elena Sevastos: Anecdote populare.		45. 56. A. D. Xenopol: Istoria Românilor.	
16. 17. A. Steuerman: Antologie, Crestomatie.		57. Ionescu Raicu-Rion: Scrieri literare v. I.	
18. 22. N. Iorga: Schițe din literat. română.		58. Fabuliști Români: Fabule.	
19. N. A. Bogdan: Și noui și vechi.		59. Traian Demetrescu: Aquarele (poesii).	
20. 21. I. L. Caragiale: Teatru vol. I. II.		60. A. Steuerman: Sărăcie (poesii).	
23. Matilda Cugler-Poni: Poesii.		61. A. Steuerman: O t'omnă la Paris (scri-sori și versuri).	
24. 25. Grigore N. Lazu: 451 poesii—tradu-ceri și imitațiuni vol. I. II.		62. N. A. Bogdan: 15 Comedii.	
26. Carmen Sylva: Poveștile Peșelui.		63. Al. Philippide: Starea socială.	
27. V. Conta: Încercări de metafisică.		64. I. L. Caragiale: Schițe, trad. și originale.	
28. Mihail Eminescu: Nuvele.		65. H. G. Lecca: Prima (versuri).	
29. Victor Onișor: Doine și strigături din Ardeal vol. I.			

Se pot procura dela **Librăria Tipografiei archidieceșane Sibiu**.

Librăria Tipografiei archidieceșane

recomandă publicului român iubitor de cele religioșe următoarele

cărți bisericesci:

Acaftist bogat , legat fl. 1.25 fin le-gat fl. 1.60	Molitvelnicul bogat , ne-legat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. fl. 5.50
* Acaftist bogat , simplu le-gat 60 cr. frumos legat 70 cr. în piele legat fl. 1.60 2.20	Octoichul cel mare , ne-legat fl. 17, legat 20.—
* Apostol , legat. 5.75	Octoichul mic , nel. 60 cr., legat 80 cr., fin legat. 1.20
Biblia ilustrată , Testam. vechiu și nou, nelegată fl. 10 legată. 15.—	* Octoichul mic , legat. —.75
* Carte de rugăciuni , pen-tru tinerețe, legată. —.15	Orologion , (ciaslov), nelegat 60 cr., legat 70 cr., fin legat „ 1.20
Chiriadodromion , nelegat fl. 10, legat 12.—	Patima și m'orțea D-lui Iisus Christos în versuri și icône, legată 1.—
Evangelia , nelegată fl. 8, le-gată fl. 12, fin legată fl. 18, în catifea roșie 56.—	Penticostariul , nelegat fl. 8, legat. 10.—
Hirotonier , pentru sfințirea de preoți, nelegat 2.—	Psaltirea prorocului Da-vid , legată 60 cr., fin legată „ 1.—
Ic'ona Evangelistilor , pe hârtie —.50	Rânduēla la sfințirea bi-sericeilor , neleg. fl. 2, leg. „ 2.50
Ic'ona celor 3 Ierarchi , pe hârtie —.30	Testamentul nou , nelegat „ 1.—
	T'elcul Evangelistilor , nel „ 1.—
	Triodul cu Strajnicul , ne-legat fl. 20, legat 25.—

Asemenea procură Librăria archidieceșană la comandă ori-ce cărți bisericesci apărute în- și afară de patrie, pe lângă cele mai modeste provisiuni.

Notă: Cărțile însemnate cu * sunt tipărite cu litere latine.